

“Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Kriz Yönetimi” Rehberi Tanıtım Toplantısı Konuşması
Orhan Turan - TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı
2 Kasım 2022

Değerli Katılımcılar, Değerli Basın mensupları,

Sizleri TÜSİAD Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak yolunda iş birliklerinin çok kıymetli olduğuna inanıyorum. TÜSİAD, TÜRKONFED ve Birleşmiş Milletler Kadın Birimi Türkiye Ofisi olarak ilk etkinliğimizi, beraber yürüttüğümüz “Covid-19 Salgınının Kadın Çalışanlara Etkisi” başlıklı araştırma raporunu sizlerle paylaşmak için gerçekleştirmiştik. Bugün ise, her zaman gündemimize gelebilecek çeşitli krizleri toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı şekilde yönetebilmek için yol gösterici olacağına inandığımız bir çalışma ile karşınızdayız.

COVID-19 salgını ile mücadele sürecinde tüm ülkelerde tedbirler uygulanırken, gerek istihdam gerek artan ücretsiz ev emeği ve bakım yükü gerekse artan ev içi şiddet boyutlarıyla, tüm dünyada kadınlar erkeklerden çok daha olumsuz etkilendi. Uzun yıllardır yürütülen çabalar sonucu elde edilen toplumsal cinsiyet eşitliğindeki kazanımların pek çok alanda geriye gitmesi riski ile yüzleştik.

Böyle bir tabloda, iş dünyası olarak, önce nereden başlayacağımızı bilmemiz çok önemliydi. Çok inandığım bir sözü tekrarlamam gerekirse, “ölçemediğiniz şeyi yönetemezsiniz”, onunla mücadele edemezsiniz. Ancak toplumsal cinsiyet odaklı veri ve veriye dayalı analizlerin ışığında, bu alanda çok daha hedef odaklı ve etkili adımlar atabiliriz.

Bu yaklaşımla, pandeminin ülkemizdeki etkilerini çalışanlarımız açısından tespit etmek üzere paydaşlarımızla yapmış olduğumuz ilk araştırma, dünyadaki sonuçlara benzer şekilde, kadın ve erkek çalışanlar arasındaki en büyük farkın, kadınların en çok ev-iş dengesi, bakım sorumluluğu ve şiddetle ilgili konularda zorluklar yaşaması olduğunu göstermişti. Buna karşın ankete katılan işletmelerin dörtte üçü COVID-19 sürecinde çalışanlarına yönelik destekleyici önlemler alırken, yalnızca dört şirketten biri kadın çalışanlarının ihtiyaçlarına yönelik özel önlemler almıştı. Bu bulgular bize bu yönde daha fazla çalışmalar yapmamız gerektiğini ortaya koydu.

Değerli Katılımcılar,

COVID 19 salgınını geride bırakırken, toparlanma sürecinin etkisi ne yazık ki toplumsal cinsiyet perspektifinden çok daha yavaş oluyor. Diğer taraftan, salgını geride bıraksak dahi iklim krizi, doğal afetler, başka salgınlar, kitlesel göçler, güvenlik veya teknolojik sorunlar gibi alanlarda kriz gündemi söz konusu.

Dünya Ekonomik Forumu (WEF) Küresel Cinsiyet Uçurumu 2022 Raporu’na göre, uzun süredir devam eden yapısal engeller, sosyoekonomik ve teknolojik dönüşüm ve ekonomik şokların yanı sıra iş gücündeki cinsiyetler arası uçurum da giderek artan bir tehdit olmaya devam ediyor.¹

Salgının bizi zorladığı alanlar olmakla birlikte, tüm alanlarda teknolojik dönüşümü zorunlu olarak hızlandırması belki en önemli kazanımlardan biri oldu. Teknolojinin getireceği dönüşüm, tamamen risk

¹ WEF Global Gender Gap Report 2022, <https://www.weforum.org/reports/global-gender-gap-report-2022/>

“Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Kriz Yönetimi” Rehberi Tanıtım Toplantısı Konuşması

Orhan Turan - TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı

2 Kasım 2022

olarak konumlanmak yerine, teknolojik gelişmelerin krizlere karşı çözümler sunan bir imkan olduğu daha iyi deneyimlendi. Fakat bu alanda eğitim alan ya da çalışan kadınların görece az olması sebebiyle, teknoloji odaklı işler bir yandan sunduğu fırsatlarla beraber, diğer yandan eğer gerekli adımlar atılmazsa toplumsal cinsiyet eşitliği bakımından yeni bir uçuruma yol açma riski de taşıyor.

Değerli Konuklar,

Tüm bu krizlerle ve yaşanan değişimlerle toplumsal cinsiyet eşitliğini bir kenara bırakarak mücadele etmemiz söz konusu olamaz. Çünkü toplumun yarısını geride bırakarak hiçbir krizden çıkamayız, aksine yeni bir kriz yaratırız veya krizi daha da derinleştiririz.

Gelecekteki muhtemel krizlerin toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik ve birbirinden farklı boyutlardaki etkilerine karşı işletmelerin ve kurumların çok daha hazırlıklı olması gerekiyor. Toplumsal cinsiyet eşitliğini, dayanıklılık ve kriz yönetimi politikalarımızın vazgeçilmez bir parçası haline getirmeliyiz.

Her zaman vurguladığımız gibi, toplumsal cinsiyet eşitliği çok yönlü ele alınması gereken bir konu. Eğitime erişimden çalışma hayatına katılma, bakım sorumluluğunun paylaşımından karar alıcı pozisyonlarda var olmaya kadar her alanda kadın-erkek eşitliğini gözetmek durumundayız. Küresel etkileri olan krizlere ve salgınlara yönelik çözümler geliştirirken de bu durum geçerli.

Bu türden mevcut ve olası krizlerde kamu, özel sektör ve sivil toplumun ortak adımlar atması, toplumsal cinsiyete duyarlı planlar, stratejiler ve programlar geliştirmesi büyük önem taşıyor. Kamunun toplumsal cinsiyet eşitliğini ve kadınların ekonomik güçlenmesini destekleyici politika ve uygulamaları kararlılıkla hayata geçirmesi kritik önemde. Bunun yanında işletmelerin de özel önlemleri planlayarak uygulamaya alması, kriz dolayısıyla kadınların daha dezavantajlı konuma gelmesini önleyici olacaktır.

Bu ihtiyaçtan hareketle, TÜSİAD, TÜRKONFED ve Birleşmiş Milletler Kadın Birimi Türkiye Ofisi iş birliğinde yürüttüğümüz çalışmaların bir devamı olarak ve pandemiden çıkarılan dersleri göz önünde bulundurarak, “krizleri eşitlikçi yönetmek” odağıyla bir uygulama rehberi hazırlandı. Özel sektörün krizleri toplumsal cinsiyete duyarlı bir şekilde ele alması için hazırlanan bu rehber, Kadının Güçlenmesi Prensipleri’ne dayanıyor ve şirketler için uygulamaya dönük politika ve izleme araçları sunuyor Rehber ayrıca, geleceğin işlerini ya da işlerin geleceğini de gündemine alıyor ve bu yönde de uygulama adımları sunuyor.

Rehberin kapsamını ve detaylarını birazdan hep birlikte dinleyeceğiz. TÜSİAD olarak, rehber ve izleme aracının özel sektör ve diğer tüm kurumsal yapılara yaygınlaştırılmasını desteklemek üzere bu kapsamdaki çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Toplumsal cinsiyet eşitliği, TÜSİAD olarak 50. Yılımız vesilesiyle geçen yıl kamuoyuyla paylaştığımız “Yeni Bir Anlayışla Geleceği İnşa” çalışmamızda, adil bir toplum hedefinin esasını oluşturmaktadır. 100. yılına yaklaşan Cumhuriyetimizin eşit vatandaşlık kazanımına sahip çıkmak ve kadın-erkek eşitliğinin fiilen gerçekleşmesinin önündeki engelleri aşmak için sürekli gayret içinde olmalıyız.

“Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Kriz Yönetimi” Rehberi Tanıtım Toplantısı Konuşması

Orhan Turan - TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı

2 Kasım 2022

Sözlerime son verirken, değerli paydaşlarımız Birleşmiş Milletler Kadın Birimi’ne ve TÜRKNFED’e, rehberi kaleme alan değerli yazarımıza, içeriğin oluşmasında katkı sunan tüm şirketlere, çalışmaya emek veren ekiplerimize ve bugün bu heyecanı bizimle paylaşan sizlere teşekkürlerimizi sunuyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.